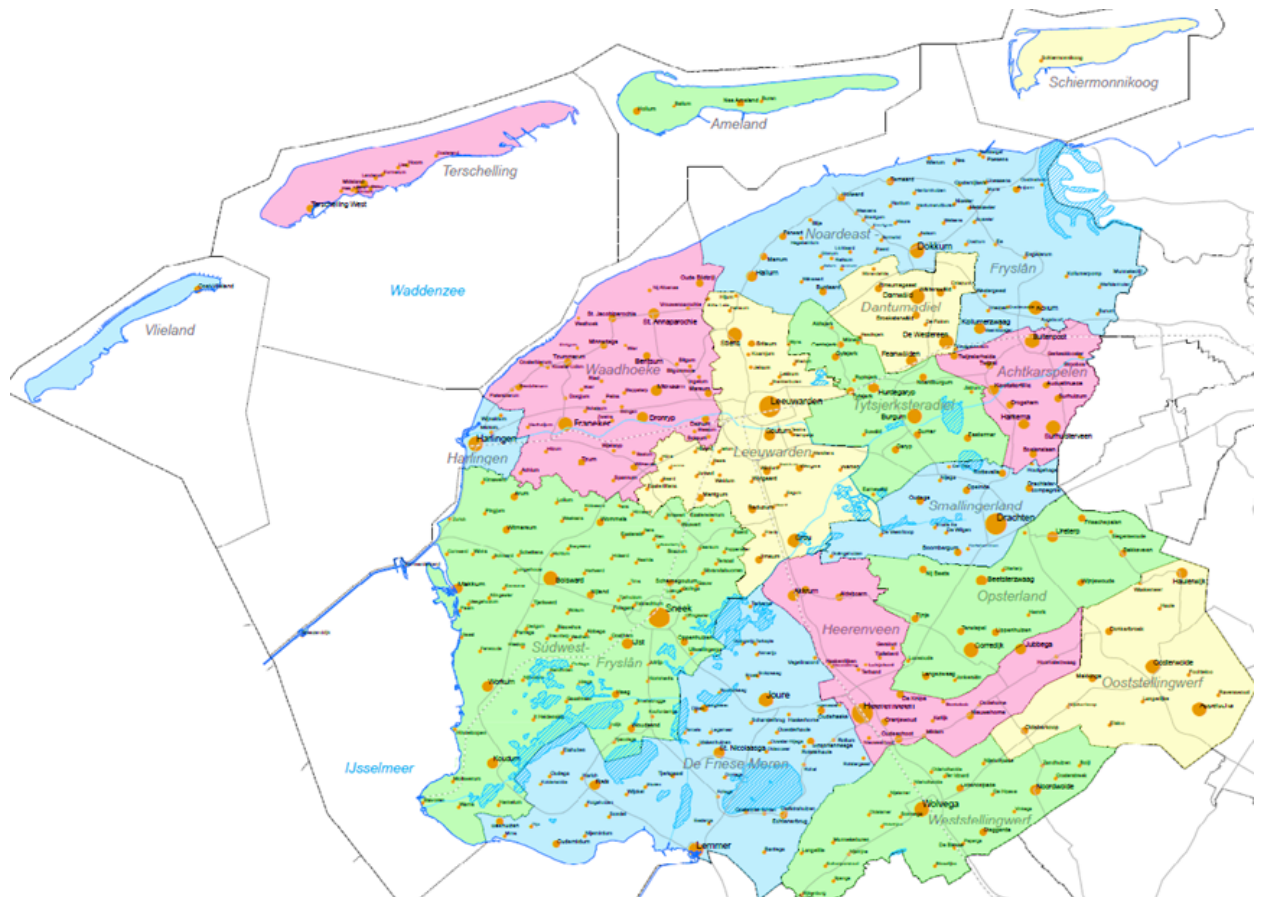

GR Sw "FRYSLÂN"

JAARSTUKKEN 2019

1	ALGEMEEN	4
2	VAN DE VOORZITTER	5
3	BERICHT VAN HET DAGELIJKS BESTUUR	6
	Algemeen bestuur	6
	Jaarovereenkomst	6
	De toekomst van de sociale werkvoorziening	6
	Cliëntenraad	6
4	JAARVERSLAG	8
4.1	Programmaverantwoording	9
4.1.1	Algemeen	9
4.1.2	Ontwikkeling van binnen naar buiten	9
4.1.3	Personele bezetting	9
4.1.4	Ziekteverzuim	10
4.2	Resultaatanalyse	11
4.2.1	Algemeen	11
4.2.2	Subsidie gemeenten uitvoering Wsw	11
4.2.3	Loon- en personeelskosten Sw	11
4.2.4	Loonkosten ambtelijk	11
4.2.5	Financieringskosten	12
4.3	Verplichte paragrafen BBV	13
4.3.1	Weerstandsvermogen, kengetallen en risicobeheersing	13
4.3.2	Onderhoud kapitaalgoederen	14
4.3.3	Financiering	14
4.3.4	Verbonden partijen	15
4.3.5	Bedrijfsvoering	15
4.3.6	Rechtmatigheid	15
5	JAARREKENING	16
5.1	Balans per 31 december 2019 (na resultaatbestemming)	17

5.2.1	Overzicht van baten en lasten 2019	18
5.2.2	Overzicht van baten en lasten per taakveld 2019	19
5.3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	20
5.4	Toelichting op de balans	23
	Vaste activa	23
	Vlottende activa	23
	Vaste passiva	24
	Vlottende passiva	25
5.5	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	26
	Overige bedrijfsopbrengsten	26
	Subsidie gemeenten uitvoering SW	26
	Lonen, salarissen en sociale lasten SW	27
	Overige personeelskosten SW	27
	Lonen en sociale lasten ambtelijk	27
	Doorbetaling subsidie begeleid werken	28
	Overige kosten GR	28
	Financieringsfunctie	28
5.6	Kengetallen	30
5.7	Overzicht verdeling subsidiebijdragen	30
6	OPMAAK EN VASTSTELLING	31
7	NORMENKADER RECHTMATIGHEID 2019	32
8	SAMENSTELLING VAN ALGEMEEN BESTUUR PER 31 DECEMBER 2018	34
9	CONTROLEVERKLARING	35

1 Algemeen

De Gemeenschappelijke Regeling Sociale Werkvoorziening 'Fryslân' (GR Sw 'Fryslân') is een samenwerkingsverband van de gemeenten Achtkarspelen, Heerenveen, Leeuwarden, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland, Tytsjerksteradiel en Weststellingwerf.

De GR Sw 'Fryslân' heeft tot doel de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en daaruit voortvloeiende voorschriften uit te voeren voor de acht aangesloten gemeenten. De uitvoering van de Wsw heeft het bestuur van de GR opgedragen aan Caparis NV.

Het bestuur van de GR wordt gevormd door leden van de colleges van B&W van de aangesloten gemeenten. Het bestuur voert de regie op de uitvoering van de Wsw en vergadert gemiddeld vijfmaal per jaar, waarbij ook de algemeen directeur van Caparis NV aanwezig is als adviseur van het bestuur.

2 Van de voorzitter

Voor u ligt de programmaverantwoording en de jaarrekening 2019 van de GR SW 'Fryslân'.

Op 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. Tegelijkertijd is de Wet sociale werkvoorziening gewijzigd en is instroom in de sociale werkvoorziening niet meer mogelijk. Dit betekent dat de sociale werkvoorziening op termijn zal verdwijnen.

Het stoppen van de instroom heeft niet alleen gevolgen voor de GR, maar ook voor de uitvoeringsorganisatie, Caparis NV. De opdracht van de GR aan Caparis NV zal immers kleiner worden.

Op 19 november 2019 verscheen van de hand van het SCP de eindevaluatie van de participatiewet. Hieruit blijkt hoe hard er aan de invoering van de wet is gewerkt en dat dit nog volop aandacht verdient van de gemeenten die hier invulling aan geven. Hiermee is ook de aandacht voor de Wsw een voortdurend en belangrijk onderwerp.

Het jaar 2019 stond volop in het teken van de herstructurering van de rol van de GR en de afstand tot de uitvoeringsorganisatie. Vier gemeenten hebben aangegeven niet langer de verantwoordelijkheid van aandeelhouder in de uitvoeringsorganisatie te willen. Dit heeft geleid tot een aanpassing in de besturing van de uitvoeringsorganisatie Caparis NV. Tegelijkertijd is de rol van Caparis meer zelfstandig geworden en neemt de invloed van de GR af, doordat de beleidstaak van de GR is verschoven naar de individuele gemeenten. De GR is vanaf 2020 feitelijk alleen formeel werkgever van de Wsw-medewerkers.

De uitvoering van de Wsw wordt door Caparis rechtstreeks met de gemeenten, die in de GR verenigd zijn, geregeld. Hiervoor zijn zgn. dienstverleningsovereenkomsten afgesloten.

Door de veranderende rol van de GR die ook statutair zo is verankerd zijn de ca 60 ambtenaren die werkzaam waren in de GR per 1 januari 2020 in dienst getreden van Caparis NV. Feitelijk waren zij daar ook al jaren werkzaam.

Caparis heeft veel geïnvesteerd om deze gewijzigde opdracht en rol van de GR te realiseren. Hiermee is de governance structuur en de fair deal uitgewerkt naar:

- Een GR die op afstand staat van de uitvoeringsorganisatie
- Een uitvoeringsorganisatie die zelfstandig haar bedrijfsvoering organiseert t.b.v. gemeenten binnen en buiten de GR.

Binnen de veranderende structuur en organisatie gaat de aandacht vooral uit naar onze Sw-werknemers. Zij verdienen een goede en veilige werkplek. Ook in de nieuwe situatie blijft Caparis NV die werkplek bieden.

Drachten, 17 april 2020

Friso Douwstra

Voorzitter GR SW 'Fryslân'

3 Bericht van het dagelijks bestuur

Algemeen bestuur

Het algemeen bestuur wordt gevormd door een lid van de colleges van B&W van alle aangesloten gemeenten. Het algemeen bestuur is in 2019 vijf keer bij elkaar geweest, het dagelijks bestuur vergaderde vijf maal. In de vergaderingen is veel aandacht besteed aan de toekomstige uitvoering van de sociale werkvoorziening en de effectuering van de herstructurering van de verhoudingen met Caparis NV en als gevolg hiervan de wijzigende rol van de GR.

Jaarovereenkomst

Ook voor 2019 hebben de GR Sw 'Fryslân' en Caparis NV een jaarovereenkomst gesloten. In de jaarovereenkomst zijn de afspraken vastgelegd ten aanzien van de verplichtingen van zowel opdrachtgever als opdrachtnemer. Er worden geen prestatie-indicatoren meer afgesproken; door de afname van het aantal werknemers – door zowel natuurlijk verloop als door overgang naar een gemeente – wordt het steeds lastiger om een taakstelling op te nemen voor bijvoorbeeld het na te streven aantal detacheringen.

De toekomst van de sociale werkvoorziening

Begin 2016 heeft het algemeen bestuur van de GR de toekomstige ontwikkelrichting voor de sociale werkvoorziening vastgesteld. In 2017 heeft de directie van Caparis NV een aanvang gemaakt met de uitwerking in een transitieplan. In het derde kwartaal verscheen de eerste uitwerking, in de vorm van het plan “Caparis: lokaal maatwerk, regionaal netwerk”, transitie naar een sociale onderneming. De transitie betreft verbetering van de bedrijfsvoering en de dienstverlening aan gemeenten. In 2018 zijn de eerste stappen gezet in de transitie, in 2019 is daaraan een vervolg gegeven.

In 2018 is ook een onderzoek gestart naar de meest wenselijke governance structuur van de GR en Caparis NV. De uitkomsten van dit onderzoek zijn in 2019 ter besluitvorming voorgelegd aan deelnemende gemeenten. Dit heeft geleid tot een wijziging in de samenstelling van de aandeelhouders van Caparis NV en een herstructurering van de dienstverlening aan gemeenten die rechtstreeks vanuit Caparis NV naar gemeenten verloopt. Hiermee is voor 5 jaar de dienstverlening vastgelegd en is Caparis NV in staat haar organisatie vorm te geven naar de toekomst.

De beleidstaken die alle acht gemeenten in de GR hadden belegd voor de Wsw is teruggegaan naar de individuele gemeenten. De GR is statutair omgevormd tot een bedrijfsvoering GR die alleen nog tot taak heeft het uitvoeren van de formele werkgeversrol voor Sw - medewerkers. De ambtenaren die werkzaam waren in de GR zijn per 1 januari in dienst gekomen van Caparis NV vanwege deze gewijzigde statutaire taak.

In dit veranderingsproces staat voorop dat er oog moet zijn voor de mensen die het aangaat, en voor het behoud van werkgelegenheid.

Cliëntenraad

De SW (cliënten) raad Caparis is in 2019 zes maal bij elkaar geweest. De nieuwe toekomst van Caparis was aanleiding om een keer extra bij elkaar te komen. De SW-raad bestaat uit 8 leden, een secretaris en een onafhankelijk voorzitter. Er is veel aandacht besteed aan de gevolgen van de participatiewet. Hoe kunnen we onze SW mensen aan het werk houden met goede begeleiding. Het werven van nieuwe leden is een voortdurend aandachtspunt. Het blijft belangrijk om van alle vestigingen van het SW bedrijf Caparis een vertegenwoordiger in de SW-raad te hebben. Ook de afvaardiging van gedetacheerde werknemers is belangrijk. Vooral aan de communicatie tussen de gedetacheerde medewerkers en het bedrijf Caparis is veel aandacht besteed. Dit jaar is een drietal ongevraagde adviezen ingediend bij de directie over rookruimtes op diverse locaties, communicatie

met gedetacheerden en communicatie met de werknemers in begrijpelijke taal. Alle drie zijn positief ontvangen.

De locatiemanager en de directeur hebben de Raad op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en het beleid van de Caparis organisatie. Een drie tal leden van de SW-raad heeft meegefietst met de Talent-tour in Leeuwarden.

Voor komend jaar staat een goede relatie met de GR op de agenda.

Dit jaar zijn de voorzitter van de SW-raad en de secretaris twee keer in overleg geweest met de OR van Caparis. Het wederzijds vertrouwen en respect worden hierbij als positief ervaren. Door het lidmaatschap van Mobility hebben we via de landelijke cliëntenraad een stem op het landelijk beleid.

4 Jaarverslag

- Programmaverantwoording
- Resultaatanalyse
- Verplichte paragrafen BBV

4.1 Programmaverantwoording

4.1.1 Algemeen

Het bestuur van de GR Sw 'Fryslân' is verantwoordelijk voor één programma binnen de hoofdfunctie van de 'Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening' t.w. de *Sociale Werkvoorziening* (Wsw). In 2019 wordt deze activiteit, in het kader van de nieuwe voorschriften BBV, aangeduid als het taakveld *Begeleide Participatie* binnen het *Sociaal Domein*.

De GR heeft de uitvoering van de Wsw voor de acht aangesloten gemeenten opgedragen aan Caparis NV. In dit hoofdstuk wordt de omvang van die opdracht tot uitdrukking gebracht en de mate waarin Caparis NV die opdracht heeft kunnen realiseren. Met ingang van 1 januari 2015 is instroom in de Wsw niet meer mogelijk. Dit heeft er onder andere toe geleid dat er met ingang van 2015 geen sprake meer is van een taakstelling.

4.1.2 Ontwikkeling van binnen naar buiten

In de jaarovereenkomst van 2019 zijn tussen de GR Sw 'Fryslân' en Caparis NV geen concrete doelstellingen met betrekking tot de werkladder opgenomen. Het beleid van Caparis blijft evenwel gericht op de afgesproken doelstelling om waar mogelijk medewerkers te plaatsen in detachering en begeleid werken.

4.1.3 Personele bezetting

In de hierna weergegeven tabel is de bezetting van Sw-medewerkers en kadermedewerkers met een ambtelijke aanstelling bij de GR Sw 'Fryslân' weergegeven:

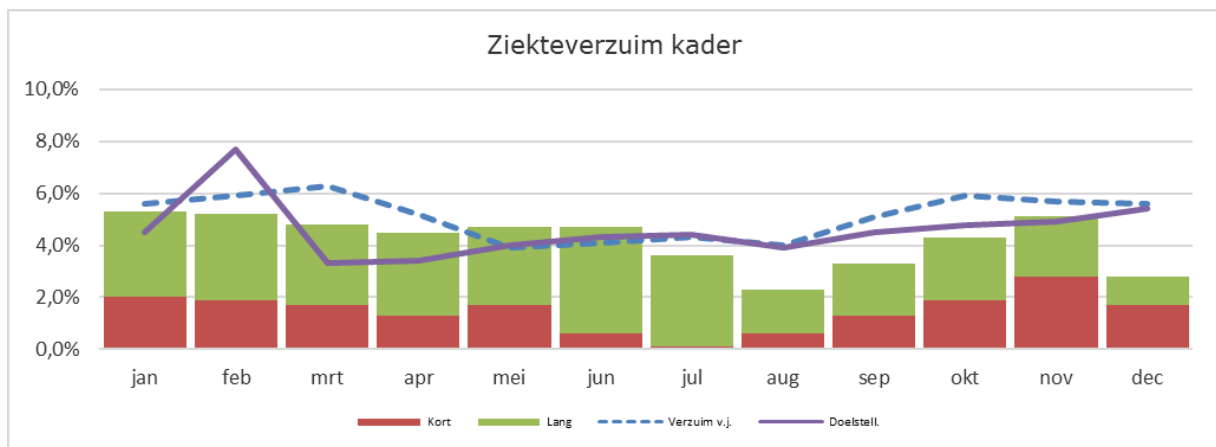
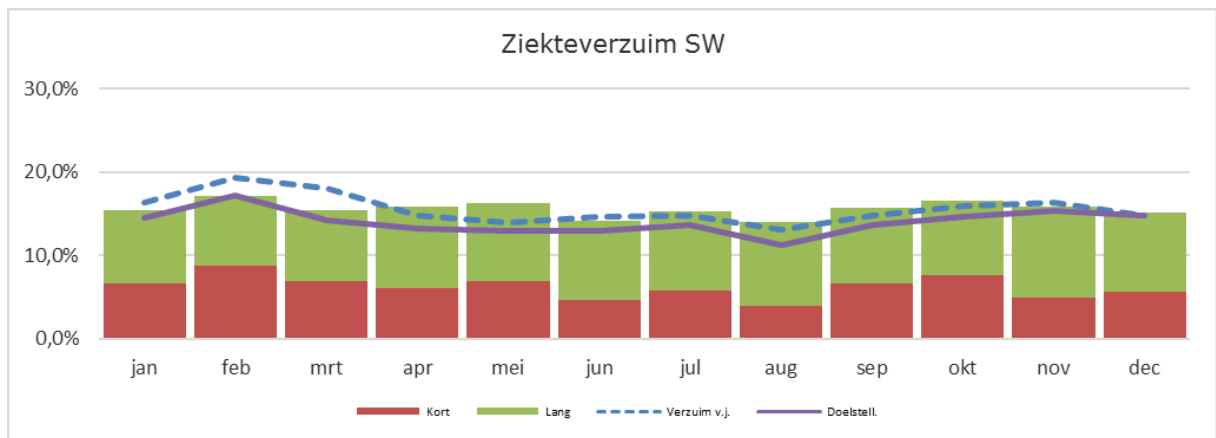
Personele bezetting		Begroot	Realisatie	Realisatie	Vershil
		2019	2019	2018	2019 - 2018
Sw-medewerkers in dienst	Se	1.641	1.635	1.704	-69
	Fte	1.535	1.526	1.594	-68
Aantal Begeleid Werken	Se	135	134	138	-4
	Fte	123	122	125	-3
Kader (ambtelijk)	Fte	61	58	62	-4

Uit het overzicht hiervoor blijkt dat het gemiddelde aantal Sw-medewerkers in 2019 is gedaald met 69fte. De oorzaak hiervan is dat er met ingang van 2015, als gevolg van wetswijzigingen, geen instroom in de Wsw meer plaatsvindt en er wel sprake is van verloop (pensionering, ontslag, overlijden, enzovoorts). Het aantal Sw-medewerkers geplaatst via een Begeleid Werken-contract is in 2019 licht gedaald t.o.v. 2018.

Het aantal ambtelijke kadermedewerkers is in 2019 met 4 fte gedaald. Dit is voornamelijk veroorzaakt door natuurlijke uitstroom van personeel.

4.1.4 Ziekteverzuim

In onderstaande grafiek wordt het verloop van het ziekteverzuim gedurende 2019 per maand weergegeven.

In onderstaande tabel is het ziekteverzuim in percentages weergegeven. In deze tabel is onderscheid gemaakt tussen ziekteverzuim Sw en ziekteverzuim kader, voor zowel kort als lang verzuim.

Ziekteverzuim		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2019
SW	kort	5,1%	4,9%	5,0%
	lang	10,5%	10,8%	9,0%
	totaal	15,6%	15,7%	14,0%
Kader	kort	1,5%	1,0%	1,9%
	lang	3,6%	3,2%	2,6%
	totaal	5,1%	4,2%	4,5%

Het kortdurend ziekteverzuim Sw bedraagt 4,9% en is 0,1% lager dan begroot en 0,2 lager dan in 2018. Het kort verzuim kader is 0,9% lager dan begroot en komt uit op 1,0%. Ten opzichte van 2017 is het kort verzuim bij het kader ook lager.

Zowel voor Sw als voor kader overschrijdt het lang verzuim de doelstellingen. Langdurig verzuim is moeilijker te beïnvloeden dan kort verzuim. Vaak liggen er ernstige en langdurige ziektebeelden aan ten grondslag.

4.2 Resultaatanalyse

4.2.1 Algemeen

Het bedrijfseconomische deel van de Wsw is aan Caparis NV uitbesteed. Dat heeft tot gevolg dat een aantal zaken niet in dit jaarverslag opgenomen wordt. Het jaarverslag geeft dus geen beeld van de bedrijfsmatige aspecten van de uitvoering van de Wsw in ons werkgebied; daarvoor is ook kennisname van het jaarverslag van Caparis NV nodig.

De begroting voor het jaar 2019 is door het algemeen bestuur van de GR goedgekeurd op 6 juli 2018. Over 2019 was sprake van hogere SW loonkosten dan in eerste instantie begroot. De verschillen daaromtrent zijn medio 2019 aan het bestuur voorgelegd en hebben geleid tot een begrotingswijziging, die in december 2019 is vastgesteld.

4.2.2 Subsidie gemeenten uitvoering Wsw

De bij de GR Sw 'Fryslân' aangesloten gemeenten zorgen voor de financiering van de GR Sw 'Fryslân'. Deze financiering wordt hoofdzakelijk gebruikt ter dekking van de loon- en overige personeelskosten van de Sw-medewerkers. Ter (gedeeltelijke) dekking van de kosten bij de GR Sw 'Fryslân', ontvangen de gemeenten een bijdrage van het Rijk. Het resterende deel voor de dekking wordt door de gemeenten uit eigen middelen bijgedragen. De subsidie voor de Sw-medewerkers die in gemeenten wonen buiten de bij de GR Sw 'Fryslân' aangesloten gemeenten, maar wel via de GR Sw 'Fryslân' zijn geplaatst bij Caparis NV, loopt vanaf 2017 via één van de aangesloten gemeenten te weten Smallingerland. Deze bijdrage is gelijk aan het jaarlijks vastgestelde (fictieve) budget zoals de gemeenten dat ontvangen als onderdeel van het Participatiebudget..

De totaal te ontvangen subsidie is € 16.000 hoger dan de gewijzigde begroting (realisatie: € 53.516.000/gewijzigde begroting: € 53.501.000). Daarbij is sprake van een lagere realisatie van het aantal SE (4) ten opzichte van de gewijzigde begroting als gevolg van een hogere uitstroom. Daarnaast zijn de loonkosten per SE ook enigszins lager dan bij de gewijzigde begroting geraamd (0,3%). Daarentegen zijn er nog extra (advies)kosten gemaakt voor de transitie van GR en NV ten opzichte van de gewijzigde begroting.

4.2.3 Loon- en personeelskosten Sw

De loonkosten Sw zijn in absolute zin gedaald met € 1.089.000 ten opzichte van 2018. De gemiddelde loonkosten per Sw-medewerker zijn met 2,1% gestegen (van € 30.746 per fte in 2018 naar € 31.400 per fte in 2019).

De GR Sw 'Fryslân' is voor het Sw-personeel aangesloten bij bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Werk en Integratie en past samen met andere rechtspersonen dezelfde pensioenregeling toe. Er is geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies, in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds.

4.2.4 Loonkosten ambtelijk

De loonkosten ambtelijk kader zijn in absolute zin met € 122.000 gedaald ten opzichte van 2018. De voornaamste oorzaak hiervan is de daling van het aantal ambtelijke kadermedewerkers. In 2019 zijn gemiddeld bijna 4 fte's uitgestroomd. De gemiddelde loonkosten voor het kaderpersoneel zijn gestegen met 4,3% per fte. Dit als gevolg van de afgesloten akkoorden in de CAR UWO.

De GR Sw 'Fryslân' is voor het ambtelijk personeel aangesloten bij bedrijfstakpensioenfonds ABP en past samen met andere rechtspersonen dezelfde pensioenregeling toe. Er is geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies, in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds.

De loonkosten ambtelijk worden 100% doorbelast aan Caparis NV.

4.2.5 Financieringskosten

De rentelasten zijn in 2019 gedaald met € 13.000 (2019: € 47.000, 2018: € 60.000). De lagere rentelasten worden veroorzaakt doordat de totaalbehoefte aan financiering is gedaald.

4.3 Verplichte paragrafen BBV

4.3.1 Weerstandsvermogen, kengetallen en risicobeheersing

GR Sw 'Fryslân' heeft al het ambtelijk personeel bij Caparis NV gedetacheerd. Vervolgens vindt een integrale doorberekening plaats aan Caparis NV. Per saldo levert dit geen risico op. De vakantiegeldverplichtingen van zowel het ambtelijk personeel als het personeel met een dienstverband in het kader van de Wsw, zijn niet opgenomen in de jaarrekening van de GR Sw 'Fryslân'. De vakantiegeldverplichting voor ambtelijk personeel is aan Caparis NV doorberekend. Hetzelfde geldt voor het Individueel Loopbaan Budget. In de balans zijn, in overeenstemming met de regelgeving, geen personele verplichtingen tot uitdrukking gebracht van een jaarlijks gelijkblijvend niveau. Dit is op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) niet toegestaan.

In het overzicht van de baten en lasten 2019 is een bedrag (€ 702.000) opgenomen voor het in 2020 te ontvangen bedrag aan lage-inkomensvoordeel (LIV). Uit de jaargegevens/-opgaven van 2019 zal door het UWV worden bepaald welke medewerkers hiervoor in aanmerking komen en zullen de bedragen vervolgens worden uitgekeerd door de belastingdienst. Het berekende bedrag is gebaseerd op de personele - en loongegevens over 2019. Er is een risico dat het uiteindelijk vastgestelde en uit te betalen bedrag gaat afwijken van het bedrag waar nu rekening mee wordt gehouden.

In de paragraaf hierna, handelend over de financiering, wordt aangegeven dat de door de GR Sw 'Fryslân' afgesloten leningen worden doorgeleend aan Caparis NV. Het risico voor de GR Sw 'Fryslân' bestaat daarin dat Caparis NV in staat moet zijn aan de vereiste aflossingsverplichtingen te kunnen voldoen. Echter, in praktische zin is dit geen risico omdat dezelfde gemeenten die participeren in de GR Sw 'Fryslân' ook aandeelhouder van Caparis NV zijn. Bovendien heeft Caparis NV zekerheden verstrekt in de vorm van pandrecht op voorraden en debiteuren en een hypotheek op het onroerend goed van Caparis NV. Het weerstandsvermogen van Caparis NV is toereikend om de lopende verplichtingen op korte - en middellange termijn te voldoen.

Hieronder zijn in een tabel de vanuit de BBV verplichte kengetallen weergegeven.

Kengetallen:			Realisatie 2018	Realisatie 2019	Gew. Begroting 2019
netto schuldquote	vaste schulden	A	2.554	1.847	1.847
	vlootende schulden	B&C	3.107	3.314	3.349
	fin.vaste act.	D	2.554	1.847	1.847
	uitzettingen < 1jr	E&G	3.327	3.126	3.603
	liquide middelen	F	380	646	331
	saldo baten	H	58.792	57.835	57.214
	<i>berekende netto schuldquote</i> $(A+B+C-D-E-F-G)/H$		-1,0%	-0,8%	-1,0%
netto schuldquote gecorrigeerd	voor alle verstrekte leningen				
	<i>berekende netto schuldquote na corr.</i> $(A+B+C-E-F-G)/H$		3,3%	2,4%	2,2%
solvabiliteitsrisico	eigen vermogen	A	600	458	585
	totaal passiva	B	6.261	5.619	5.781
	<i>berekende solvabiliteit</i> A/B		9,6%	8,1%	10,1%

De GR heeft ultimo boekjaar een vermogen van € 458.000 in de vorm van een bestemmingsreserve. Er wordt verder geen weerstandsvermogen opgebouwd omdat jaarlijks een positief of negatief resultaat wordt afgerekend met de (deelnemende) gemeenten. Daarnaast zijn de hiervoor beschreven risico's van dien aard dat geen eigen weerstandsvermogen noodzakelijk is.

Omdat de exploitatie in zijn geheel plaatsvindt bij Caparis NV en de GR Sw Fryslân in die zin slechts als doorgeefluik functioneert, zijn in feite alleen de kengetallen van belang die iets zeggen over de liquiditeit en solvabiliteit van de onderneming. De liquiditeit laat zien in hoeverre de onderneming in staat is om haar (directe) opeisbare verplichtingen te voldoen en wordt uitgedrukt in de current ratio: vlootende activa / kort vreemd vermogen. Per balansdatum bedraagt deze 1,1 (2018: 1,2). Dit betekent dat er op korte termijn voldoende liquiditeit is om aan de kortlopende verplichtingen te voldoen.

De solvabiliteit biedt inzicht in de mate waarin de onderneming aan haar verplichtingen kan voldoen en laat zien in hoeverre de onderneming afhankelijk is van schuldeisers. Het kengetal voor de solvabiliteit staat in bovenstaande tabel weergegeven, deze bedraagt ultimo 2019 8,1% (2018: 9,6%). De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de GR ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De GR heeft inclusief de uitzettingen (verstrekke leningen) aan Caparis, meer vorderingen dan schulden en tevens zijn de baten in enig jaar zodanig dat de druk van de schuldenlast nagenoeg te verwaarlozen is. Dit blijkt ook uit de berekende netto schuldquote van -0,8 % (waar vanuit de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) een signaalwaarde van 100% wordt gehanteerd). Ook exclusief de uitzettingen aan Caparis, is de berekende schuldquote van 2,4 %, afgezet tegen de baten, van geringe omvang.

4.3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De GR Sw 'Fryslân' beschikt niet over kapitaalgoederen, deze behoren toe aan Caparis NV.

4.3.3 Financiering

De GR Sw 'Fryslân' treedt op als financier van Caparis NV. Dit houdt in dat de GR Sw 'Fryslân' onder gunstige voorwaarden geld aantrekt en dat vervolgens onder dezelfde voorwaarden doorleent aan Caparis NV. Daarmee is Caparis NV verzekerd van externe financiering tegen optimale condities. Voor de leningen van de GR Sw 'Fryslân' aan Caparis NV zijn door Caparis NV zekerheden gesteld in de vorm van pandrecht op voorraden en debiteuren. Begin 2007 is een hypotheek afgesloten op het onroerend goed van Caparis NV.

In de financieringsovereenkomst tussen de GR Sw 'Fryslân' en Caparis NV is een plafond opgenomen voor de maximale leencapaciteit van Caparis NV. De maximale leencapaciteit van Caparis NV bedraagt 130% van de waarde van de vaste activa. Per 31 december 2019 heeft Caparis NV voor 14% (2018: 23%) aan financiering aangetrokken via de GR Sw 'Fryslân'. Dit vertegenwoordigt een verstrekte financiering van € 1,8 miljoen (2018: € 2,6 miljoen). Gedurende 2019 is de financiering aan Caparis NV derhalve met € 0,8 miljoen gereduceerd. Eventuele financieringen lopen vanaf 2020 niet meer via de GR Sw 'Fryslân' maar via Caparis NV of aangesloten aandeelhouders. Daarnaast worden de leningen van de GR Sw 'Fryslân' zoals in de 'Fair Deal' afgesproken, in 2020 afgelost.

Omdat de GR Sw 'Fryslân' uitsluitend optreedt als financier van Caparis NV is er geen sprake van een zelfstandig treasurybeleid. Door de integrale doorlening van alle financiering aan Caparis NV zijn de risico's primair verlegd naar Caparis NV. Het belangrijkste risico voor de GR Sw 'Fryslân' betreft de inbaarheid van de aan Caparis NV verstrekte leningen. Echter, in praktische zin is dit geen risico omdat dezelfde gemeenten die participeren in de GR Sw 'Fryslân' ook aandeelhouder van Caparis NV zijn. Voor 2020 komt dit risico te vervallen, aangezien de leningen allemaal worden afgelost. Voor de secundaire risico's wordt verwezen naar de paragraaf over het weerstandsvermogen. De gehanteerde financieringsconstructie leidt er toe dat een toetsing aan de kasgeldlimiet en de berekening van de renterisiconorm geen enkele toegevoegde waarde biedt.

Per balansdatum bestaat er nog één roll-over lening. Het van toepassing zijnde rentepercentage is, begin 2012, middels een renteswap omgezet in een vast percentage. Het afsluiten van de renteswap heeft conform het destijds geldende treasurystatuut plaatsgevonden. Middels deze renteswap wordt het renterisico op de betreffende roll-over lening afgedekt. De afgesloten renteswap heeft een directe hedge-relatie met de onderliggende roll-over lening. De renteswap is derhalve niet speculatief van aard. Zolang GR Sw 'Fryslân' aan haar financiële verplichtingen richting de bank voldoet, zijn er geen extra financiële stortingen vereist in geval de renteswap een negatieve marktwaarde heeft. De renteswap heeft per 31 december 2019 een marktwaarde van € 3.243 negatief (2018: € 11.000 negatief). De negatieve waarde is niet in het overzicht van baten en lasten van de GR Sw 'Fryslân' als verlies verantwoord, omdat de swap wordt gewaardeerd tegen aanschafwaarde. Gedurende de looptijd van de renteswap zal de marktwaarde weer nihil worden.

4.3.4 Verbonden partijen

De GR Sw 'Fryslân' heeft als uitvoerend Sw-bedrijf Caparis NV te Drachten aangewezen. Hiermee wordt slechts een contractuele relatie onderhouden. Er is geen bestuurlijke verbondenheid. De aandelen van Caparis NV zijn in handen van de in de GR Sw 'Fryslân' deelnemende gemeenten. De GR Sw 'Fryslân' heeft derhalve geen verbonden partijen in de zin van het BBV.

4.3.5 Bedrijfsvoering

De GR Sw 'Fryslân' heeft geen zelfstandige inhoudelijke bedrijfsvoering, maar is doorgeefluik voor financiering en arbeidscapaciteit aan Caparis NV. De feitelijke bedrijfsvoering vindt daar plaats.

4.3.6 Rechtmatigheid

De regelgeving over de rechtmatigheid in de jaarrekening vraagt om een scherpe afbakening van het rechtmatigheidsbegrip bij gemeenschappelijke regelingen (GR). Dit betekent dat het noodzakelijk is om te komen tot vastlegging van een normenkader en deze ook ter kennis te brengen aan het bestuur van de GR. Bij de accountantscontrole is de rechtmatigheid gerelateerd aan handelingen in het kader van het financieel beheer en de vaststelling of deze in overeenstemming met de wet- en regelgeving zijn. Het gaat hierbij zowel om externe regelgeving als de eigen regels en verordeningen. In de bijlage 'Normenkader Rechtmatigheid' wordt een overzicht gegeven van de thans bekende, op de GR Sw 'Fryslân' van toepassing zijnde, wet- en regelgeving. Omdat de uitvoering van de activiteiten is opgedragen aan Caparis NV, blijkt het normenkader van de in de GR Sw 'Fryslân' blijvende activiteiten beperkt.

In de paragraaf 4.3.3 (Financiering) is toegelicht dat de GR Sw 'Fryslân' in 2012 twee renteswaps heeft afgesloten. Renteswaps zijn risicobeheersingsinstrumenten die zorgdragen voor het afdekken van renterisico's op leningen met een variabele rente. Middels deze renteswaps wordt het renterisico op de betreffende roll-over leningen afgedekt. De afgesloten renteswaps hebben een directe (hedge)relatie met de twee onderliggende roll-over leningen. De renteswaps zijn derhalve niet speculatief van aard. De renteswaps zijn afgesloten met de ABN-AMRO Bank. Het afsluiten van de renteswaps heeft conform het toen geldende treasurystatuut plaatsgevonden. In het najaar van 2012 is geconstateerd dat de ABN-AMRO Bank door een wijziging in het kredietwaardigheidsoordeel niet meer voldoet aan de door de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) gestelde minimumratingeisen. Dit heeft geen negatieve (financiële) gevolgen voor de GR Sw 'Fryslân' omdat er geen voornemens zijn de leningen en de renteswaps die hier betrekking op hebben te beëindigen. Het treasurystatuut is in 2013 aangepast en voldoet aan de eisen gesteld in de Wet Fido.

5 Jaarrekening

- Balans
- Overzicht van baten en lasten
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
- Toelichting op de balans
- Toelichting op het overzicht van baten en lasten
- Kengetallen
- Overzicht verdeling subsidiebijdragen

5.1 Balans per 31 december 2019 (na resultaatbestemming)

Balans per 31 december 2019 (na resultaatbestemming)

x € 1.000

	2019	2018
ACTIVA		
Vaste activa		
Financiële vaste activa	1.847	2.554
- overige langlopende leningen	1.847	2.554
Totaal vaste activa	1.847	2.554
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.126	3.327
- vorderingen op openbare lichamen	1.192	1.270
- uitzettingen in 's Rijks schatkist (< 1 jaar)	639	1.198
- overige vorderingen	1.295	858
Liquide middelen	646	380
- banksaldi	646	380
Totaal vlottende activa	3.772	3.707
Totaal generaal	5.619	6.261
PASSIVA		
Vaste passiva		
Eigen vermogen	458	600
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.847	2.554
- onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	1.847	2.554
Totaal vaste passiva	2.305	3.153
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.314	3.107
- overige schulden	3.314	3.107
Totaal vlottende passiva	3.314	3.107
Totaal generaal	5.619	6.261

5.2.1 Overzicht van baten en lasten 2019

Programmarekening 2019

x € 1.000

	Gewijzigde Oorspr.		
	Realisatie	begroting	Realisatie
	2019	2019	2019
			2018
Baten			
Overige bedrijfsopbrengsten	4.320	4.301	4.392
(doorbelasting aan Caparis)			4.442
Subsidie gemeenten uitvoering Sw	53.516	53.501	52.822
Totaal baten	57.835	57.802	58.792
Lasten			
Lonen en sociale lasten Sw	47.913	48.115	47.702
Overige personeelskosten Sw	2.062	1.825	1.855
Lonen en sociale lasten ambtelijk	4.320	4.301	4.392
Doorbetaling subsidie begeleid werken	3.483	3.481	3.178
Doorbetaling bonus begeleid werken	0	0	0
Overige kosten GR	200	165	127
Totaal lasten	57.977	57.888	58.817
Financieringsfunctie			
Rentekosten	47	47	48
Doorbelaste rentekosten (Caparis)	-47	-47	-48
Saldo van de financieringsfunctie	0	0	0
Resultaat baten, lasten en financiering	-142	-85	-40
Resultaatbestemming	142	85	40
Gerealiseerd resultaat	0	0	0

5.2.2 Overzicht van baten en lasten per taakveld 2019

			Gewijzigde Oorspr.			
<i>x € 1.000</i>			Realisatie	begroting	begroting	Realisatie
			2019	2019	2019	2018
BESTUUR EN ONDERSTEUNING						
Taakveld 0. totaal			0	0	0	0
0.4	Overhead	totaal	-139	-85	-40	-24
		totaal baten	4.378	4.301	4.392	4.660
	Inkomensoverdrachten - overige overheden		4.320	4.301	4.392	4.037
	Inkomensoverdrachten - gemeenten		58	0	0	623
		totaal lasten	4.517	4.387	4.432	4.684
	Salarissen en sociale lasten		4.320	4.301	4.392	4.592
	Overige goederen en diensten		197	85	40	92
0.5	Treasury	totaal	-3	0	0	-2
		totaal baten	47	47	48	60
	Inkomensoverdrachten - overige overheden		47	47	48	60
		totaal lasten	50	47	48	62
	Toegerekende reële en bespaarde rente		50	47	48	62
0.10	Mutaties reserves	totaal	142	85	40	26
		onttrekkingen	142	85	40	26
		stortingen	0	0	0	0
SOCIAAL DOMEIN						
Taakveld 6 totaal			0	0	0	0
6.4	Begeleide participatie					
		totaal baten	53.418	57.723	57.128	54.131
	Inkomensoverdrachten - overige overheden		0	4.301	4.392	404
	Inkomensoverdrachten - gemeenten		53.418	53.421	52.736	53.727
		totaal lasten	53.417	57.723	57.127	54.131
	Salarissen en sociale lasten		49.975	54.241	53.949	50.642
	Inkomensoverdrachten - overige overheden		3.442	3.481	3.178	3.489

5.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Het algemeen bestuur van het rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam Sw 'Fryslân' heeft in zijn aanwijzingsbesluit van 27 februari 2002 Caparis NV aangewezen als rechtspersoon ten behoeve van de uitvoering van de Wsw in de zin van artikel 2 lid 3 van deze wet.

Zowel het Sw-personeel als het ambtelijk personeel zijn in dienst van GR Sw 'Fryslân'. De lasten verbonden aan het ambtelijke personeel worden volledig doorbelast aan Caparis NV. In de (cao gerelateerde) loonkosten en de vervoerskosten van de Sw-medewerkers wordt bijgedragen door de gemeenten aan de GR Sw 'Fryslân'. Nieuwe personeelsleden, niet zijnde Sw-personeel, worden sinds medio 2007 rechtstreeks bij Caparis NV in dienst genomen.

GR Sw 'Fryslân' verstrekt eveneens de noodzakelijke financieringsmiddelen aan Caparis NV. Als zekerheidsstelling heeft GR Sw 'Fryslân' een pandrecht op alle inventaris, machines en voorraden van Caparis NV. Ook het onroerende goed dient als onderpand, daartoe is op 27 januari 2007 een hypotheekakte afgesloten. Deze komt in plaats van een positieve hypotheekverklaring van Caparis NV, afgegeven ten behoeve van GR Sw 'Fryslân' voor alle in haar bezit zijnde onroerende zaken.

De jaarrekening is opgesteld in duizenden euro's. In hoofdstuk 6, bij de vaststelling van de jaarrekening, wordt het voorstel tot resultaatbestemming weergegeven. De begroting 2019 is gedurende het boekjaar aangepast, de oorspronkelijke en gewijzigde begroting zijn in het overzicht van baten en lasten weergegeven.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

1. Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld onder de veronderstelling van continuïteit van de organisatie en diens activiteiten, mede in het licht van de aanvulling van tekorten door de aangesloten gemeenten. Het jaar 2019 stond volop in het teken van de herstructurering van de rol van de GR en de afstand tot de uitvoeringsorganisatie. Vier gemeenten hebben aangegeven niet langer de verantwoordelijkheid van aandeelhouder in de uitvoeringsorganisatie te willen. Dit heeft geleid tot een aanpassing in de besturing van de uitvoeringsorganisatie Caparis NV. Tegelijkertijd is de rol van Caparis meer zelfstandig geworden en neemt de invloed van de GR af, doordat de beleidstaak van de GR is verschoven naar de individuele gemeenten. De GR is vanaf 2020 feitelijk alleen formeel werkgever van de Wsw-medewerkers.

De uitvoering van de Wsw wordt door Caparis rechtstreeks met de gemeenten, die in de GR verenigd zijn, geregeld. Hiervoor zijn zgn. dienstverleningsovereenkomsten afgesloten. Afgesproken is dat Caparis alle lasten van de GR gaat betalen, hierdoor ontstaat er nooit een tekort binnen de GR en is de continuïteit gewaarborgd.

2. Schattingen

Om de grondslagen en de regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de gemeenschappelijke regeling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het op grond van het BBV vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

3. Vergelijking met voorgaand jaar:

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaand jaar.

4. Overig

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het bestuur op 7 december 2018 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Balans

Financiële vaste activa

Waardering vindt plaats op basis van de verkrijgingsprijs verminderd met eventuele duurzame waardeverminderingen en aflossingen.

Financiële derivaten

Financiële derivaten worden slechts gebruikt ter afdekking van onderliggende transacties. Het beleid is erop gericht de gevolgen van renteschommelingen te beperken. Het renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen in de marktrente. Het renterisicobeleid is gericht op het minimaliseren van dit renterisico waaraan de activiteiten worden blootgesteld door renteschommelingen. De GR Sw 'Fryslân' kan renteswaps gebruiken voor het beperken van dit renterisico. De hieraan verbonden kosten zijn verwerkt onder de rentelasten.

Financiële derivaten worden, voor zover van toepassing, in de balans gewaardeerd tegen aanschafwaarde.

Vlottende activa

De uitzettingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De uitzettingen hebben een rente typische looptijd van één jaar of korter. Onder de vlottende activa zijn ook de uitzettingen opgenomen die betrekking hebben op het schatkistbankieren.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Netto vlottende schulden

De vlottende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overzicht van baten en lasten

Overige bedrijfsopbrengsten

De post overige bedrijfsopbrengsten omvat het saldo van alle integraal aan Caparis NV doorberekende loonkosten van het ambtelijk personeel.

Subsidies uitvoering Sw

Dit betreft de subsidies van de gemeenten ter financiering van de activiteiten van de GR Sw 'Fryslân'.

Lonen Wsw en ambtelijk

Onder de lonen en salarissen worden de loon- en salariskosten van de Sw-medewerkers en de salariskosten van het ambtelijk personeel verantwoord. Onder loon- en salariskosten wordt verstaan het brutobedrag van de aan het boekjaar toe te rekenen lonen c.q. salarissen, waarvan het vakantiegeld, de eindejaarsuitkering en het Individuele Keuze (IKB) budget onderdeel uitmaken..

Sociale lasten en pensioenpremies

De sociale lasten betreffen de ter zake van de werknemersverzekeringen verschuldigde werkgeverslasten, alsmede het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening. Eveneens worden de aan het boekjaar toe te rekenen ziekengelden, WAO-uitkeringen e.d. hieronder tot uitdrukking gebracht.

Overige kosten GR

De kosten voor het secretariaat, de cliëntenraad, de accountant en de advieskosten, zijn onder de overige kosten GR opgenomen. Eveneens zijn hieronder opgenomen de advieskosten voor het onderzoek naar aanpassingen van het beleid rond de herstructurering van de GR en Caparis NV als gevolg van de invoering van de Participatiewet met ingang van 1 januari 2015. Deze kosten worden vervolgens ten laste gebracht van een daarvoor gevormde bestemmingsreserve.

Rentekosten

De rentekosten worden berekend op basis van werkelijke kosten.

Vennootschapsbelasting

Door de GR is bij de belastingdienst aangegeven dat met geen van de activiteiten structurele overschotten worden behaald en dat er derhalve geen sprake is van winststreven. Op grond daarvan vormt de GR met geen van de activiteiten een onderneming in de zin van de Wet op de Vennootschapsbelasting.

De belastingdienst heeft aangegeven zich met dit standpunt te kunnen verenigen en heeft daarbij verder aangegeven dat de ondernemingstoets, waaronder de toets aan het winststreven, jaarlijks dient plaats te vinden.

5.4 Toelichting op de balans

Vaste activa

x € 1.000

Financiële vaste activa

Overige langlopende leningen

	2019	2018
Saldo per 1 januari	2.554	3.261
Aflossingen	-707	-707
Nieuwe leningen	<u>0</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december	1.847	2.554

De financiële vaste activa hebben betrekking op de aan Caparis NV verstrekte langlopende leningen. De looptijden, rentepercentages en leningsvoorwaarden zijn exact gelijk aan de door de GR Sw 'Fryslân' afgesloten onderhandse leningen en eventuele daarop afgesloten derivaten. In 2019 zijn er geen nieuwe langlopende leningen verstrekt.

De waarde van de overige langlopende leningen is weergegeven tegen de oorspronkelijk doorgeleende bedragen. De afgesproken aflossingen zijn eveneens daarop gebaseerd. Er is geen andere waarderingsgrondslag en derhalve ook geen (her)waarderingsrisico.

Vlottende activa

x € 1.000

	2019	2018
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		
- vorderingen op openbare lichamen	1.192	1.270
- uitzettingen in 's Rijks schatkist (< 1 jaar)	639	1.198
- overige vorderingen	1.295	859
<i>Liquide middelen</i>		
- banksaldi	<u>646</u>	<u>380</u>
Totaal	3.772	3.707

De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit:

- Het van de belastingdienst te ontvangen bedrag voor LIV (Laag inkomensvoordeel) over 2019 ad € 702.000 (2018: € 729.000);
- De van de gemeenten te vorderen bedragen over 2019 ad. € 490.000 (2018: € 541.000) betreffende de btw-voorbelasting, nog af te rekenen subsidiebijdragen.

De uitzettingen in 's Rijks schatkist ad. € 639.000 (2018: € 1.198.000) hebben betrekking op de verplichte deelname van de GR Sw 'Fryslân' aan het zogeheten 'schatkistbankieren'. Hierbij worden de (tijdelijk) overtollige liquide middelen dagelijks 'gestald' in een rekening-courantfaciliteit met de Rijksoverheid. De Bank Nederlandse Gemeenten biedt de faciliteit dat het saldo dagelijks automatisch wordt afgeroomd. De belangrijkste geldstromen van de GR lopen dan ook via deze bank. Het is toegestaan om een drempelbedrag aan overtollige middelen buiten de rekening-courantfaciliteit aan te houden. De hoogte van dit drempelbedrag is afhankelijk van de begrotingsomvang van de GR. De drempel is voor 2019 berekend op € 429.105 (0,75% van € 57.214.000).

Het gemiddelde saldo over alle vier kwartalen van 2019 is met €435.424, iets hoger dan het gestelde drempelbedrag

De overige vorderingen hebben betrekking op:

- een debiteurenvordering voornamelijk betrekking hebbend op Caparis ad € 1.217.000 (2018: € 798.000);
- vooruitbetaalde kosten voor vervoersabonnementen en overlopende posten per saldo ad € 10.000 (2018: € 12.000).

De overige vorderingen zijn tegen nominale waarden opgenomen. Het betreffen actuele (berekende) vorderingen waarvan op het moment van het opmaken en vaststellen van deze vorderingen, geen risico's bekend zijn over het niet binnenkomen van de bedragen. Bij de waardering van de vlottende activa is derhalve geen risico van oninbaarheid.

De liquide middelen van de GR Sw 'Fryslân' worden aangehouden bij de ABN-AMRO (€ 621.000) en bij de BNG (€ 25.000).

Vaste passiva

€ 1.000

Eigen vermogen

	2019	2018
<i>Bestemmingsreserve</i>		
Saldo per 1 januari	600	625
-toevoeging bestemmingsreserve		
-onttrekking bestemmingsreserve	142	25
Saldo per 31 december	458	600

In 2015 is een bestemmingsreserve gevormd waarmee wordt voorzien in de aanpassing van het beleid rond de herstructurering van Caparis NV als gevolg van de invoering van de Participatiewet met ingang van 1 januari 2015.

Aan het bestuur zal worden voorgesteld om het resultaat over 2019 ad. € 142.000 (2018: € 25.000), overeenkomend met de gemaakte kosten voor herstructurering in 2019, te onttrekken uit de reserve (zie voorstel bij vaststelling in hoofdstuk 6).

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen

	2019	2018
- Aflossing komend jaar	707	707
- Looptijd korter dan 5 jaar	1.667	1.654
- Looptijd langer dan 5 jaar	180	900
Saldo per 1 januari	2.554	3.261
Aflossingen	-707	-707
Nieuwe leningen	0	0
Saldo per 31 december	1.847	2.554
Rentevoet	2,12%	2,15%
Rentelast	47	60

Alle geldleningen zijn verstrekt door binnenlandse banken. Het in 2019 af te lossen bedrag bedroeg € 707.000. De onderhandse geldleningen bestaan op 31 december 2019 nog voor een bedrag van € 227.000 uit de nog overgebleven roll-over lening. Voor deze lening, gefinancierd met variabele rente, is het risico beperkt door het afsluiten in februari 2012 van een renteswap, waarmee de rente is gefixeerd. Er is geen intentie de renteswap voortijdig te beëindigen.

Het af te lossen bedrag over 2020 bedraagt € 707.000. De verwachte rentelast voor de vaste schulden voor het begrotingsjaar 2020 bedraagt € 32.000.

Vlottende passiva

x € 1.000

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	2019	2018
- overige kasgeldleningen	0	0
- overige schulden	3.314	3.107
Totaal	3.314	3.107

Bij de overige schulden zijn de volgende bedragen opgenomen:

- terug te betalen subsidie uitvoering Sw 2019 ad. € 177.000 (2018: € 571.000), dit bedrag heeft grotendeels betrekking op de bij de GR Sw ‘Fryslân’ aangesloten gemeenten;
- te betalen loonheffing, pensioenpremies en personele inhoudingen € 1.684.000 en btw € 287.000 (2018 resp. 1.706.000 en € 287.000);
- op balansdatum te betalen - en vooruit ontvangen posten, voornamelijk crediteuren ad. € 299.000 (2018 € 17.000), veroorzaakt door nota ziektekostenverzekering;
- aan Caparis NV te betalen (lopende) schuld ultimo 2019 ad. € 857.000 (2018: € 481.000);

Gebeurtenissen na balansdatum

De gebeurtenissen die zich na balansdatum hebben voorgedaan en die nog wezenlijk van invloed zijn geweest, zijn verwerkt in de gepresenteerde cijfers.

Conform het uitvoeringsbesluit 2019 is in 2020 besloten dat het eigen vermogen van de GR Sw “Fryslân” op 31-12-2019 van € 458.000, als gevolg van het recht dat is ontstaan met het besluit van de fair deal van 19 december 2019, volledig ten gunste komt aan Caparis NV.

De maatregelen van het Rijk om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan raken ook de GR Sw ‘Fryslân en haar medewerkers. Ten tijde van het opmaken van de jaarstukken in maart en april 2020 zijn verregaande maatregelen genomen die zowel op onze organisatie als op de uitvoering van ons werk effect hebben. We nemen maatregelen om onze mensen te beschermen en de schade voor ons bedrijf te beperken.

Op dit moment is niet te voorzien hoe groot de impact zal zijn en in welke mate de impact langdurig is. Om die reden is ook geen concrete (financiële) vertaling te maken van de effecten die de coronamaatregelen op ons zullen hebben. Vanwege de buffers die binnen de vennootschap aanwezig zijn en de afspraken met onze aandeelhouders, verwachten wij de continuïteit van ons bedrijf te kunnen waarborgen.

5.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Overige bedrijfsopbrengsten

Dit betreft de loonkosten van het gedetacheerde ambtelijk personeel wat is doorbelast aan Caparis NV.

Subsidie gemeenten uitvoering SW

x € 1.000

	Realisatie 2019	Gew. Begroting 2019	Realisatie 2018
Subsidie GR gemeenten	52.232	52.204	52.866
Subsidie overige gemeenten	1.284	1.297	1.484
Totaal	53.516	53.501	54.350

De loon-, vervoer- en overige cao gerelateerde kosten van het Sw-personeel komen, samen met de eigen kosten van de GR Sw 'Fryslân', ten laste van de exploitatie van de GR Sw 'Fryslân'. Ook de bijbehorende geldstromen worden binnen de GR Sw 'Fryslân' verantwoord. De kosten van de GR Sw 'Fryslân' worden door middel van bevoorschotting gefinancierd door de aangesloten en niet-aangesloten gemeenten, die Sw-ers hebben geplaatst bij de GR Sw 'Fryslân'. Een eventueel tekort of overschot op het (bevoorschot) subsidieresultaat in enig jaar wordt direct verrekend in de bijdrage van de bij de GR Sw 'Fryslân' aangesloten gemeenten. De uiteindelijk benodigde subsidie van de deelnemende GR-gemeenten komt uit op € 30.376 per SE (2018: € 29.643 per SE). Hierbij is gerekend met een gerealiseerd aantal SE, op basis van de woonsituatie per ultimo 2018 en correcties daarop waaronder beëindiging van de dienstverbanden in 2019, door de deelnemende gemeenten van totaal 1.719 (2018: 1.783). In de gewijzigde begroting is uitgegaan van een subsidie van € 30.354 per SE. Voor de medewerkers uit de woongemeenten buiten het GR-gebied wordt door de GR-gemeenten die als werkgemeente zijn aangewezen, een subsidiebedrag van € 25.905 per SE betaald. Dat bedrag geldt ook in de situaties wanneer medewerkers, ingeval van verhuizing naar het GR-gebied, naadloos worden overgenomen van andere SW-uitvoerders en is gelijk aan de rijksbijdrage uit de september circulaire 2019.

Als uitgangspunt voor de afrekening van de subsidie over 2019 is genomen de woon-/werksituatie van de medewerkers per ultimo 2018. Het ministerie heeft de financiële budgetten namelijk verdeeld op basis van dit uitgangspunt. Daarbij zijn de aantallen gecorrigeerd met de personen (SE) die naadloos zijn overgenomen door andere SW-uitvoerders. Ook de medewerkers die direct een dienstverband hebben bij enkele van de deelnemende gemeenten zijn gecorrigeerd, omdat ze direct voor rekening van de betreffende gemeente komen. Tenslotte is ook rekening gehouden met beëindiging *van* en wijzigingen *in* de dienstverbanden in de loop van 2019.

Bij Caparis NV heeft feitelijk over 2019, in opdracht van de GR, een gemiddeld aantal van 1.719 SE gerealiseerd voor de deelnemende GR-gemeenten en 50 SE voor de niet-deelnemende gemeenten. De gemiddelde realisatie van de subsidieaantallen binnen de GR ligt voor de deelnemende GR-(woon-/en werk)gemeenten 8 SE beneden het begrote aantal en voor de overige (woon)gemeenten precies op de begroting. Van het gerealiseerde aantal SE hebben in 2019 gemiddeld 134 SE een dienstbetrekking door een plaatsing in Begeleid Werken.

De Rijksbijdrage maakt vanaf 2015 onderdeel uit van het participatiebudget, daarbij wordt voor de SW doelgroep een fictief budget per SE toegekend op basis van de realisatiegegevens (per 31 december) van het jaar voorafgaand aan het jaar waarvoor het budget beschikbaar wordt gesteld. De aanvullende gemeentelijke bijdrage per SE is over 2019 alleen gevraagd aan de niet-deelnemende gemeenten binnen Friesland.

Lonen, salarissen en sociale lasten SW*x € 1.000*

	Realisatie 2019	Gew. Begroting 2019	Realisatie 2018
Loonkosten	38.276	38.437	39.249
Sociale lasten	7.123	7.153	7.129
Pensioenpremie	3.333	3.347	3.425
Ontvangen ziekengeld/WAO	-819	-823	-802
Totaal	47.913	48.115	49.002

De gewijzigde begroting (exclusief Begeleid Werken) is gebaseerd op een realisatie van gemiddeld 1.528 fte's. Er is een gemiddelde bezetting gerealiseerd van 1.526 fte's (2018: 1.594 fte's). De begrote loonkosten o.b.v. de begrotingswijziging bedragen € 31.481 per fte. De werkelijke loonkosten bedragen in 2019 € 31.400 per fte (2018: € 30.746). Een fte is een fulltime arbeidsplaats à 36 uur. Ook is in de loonkosten meegenomen het te verwachten voordeel LIV (lage-inkomensvoordeel) van € 701.000.

Overige personeelskosten SW*x € 1.000*

	Realisatie 2019	Gew. Begroting 2019	Realisatie 2018
Vervoerskosten	1.915	1.544	1.640
CAO gerelateerde kosten	147	142	151
Totaal	2.062	1.686	1.790

Voor de kosten van het vervoer ontvangt Caparis een bijdrage van de GR gelijk aan de werkelijke kosten van het vervoer.

De cao gerelateerde kosten hebben betrekking op de verplichte uitgaven op basis van de cao, hieronder vallen onder andere de vergoedingen voor jubilea- en overlijdensuitkeringen.

Lonen en sociale lasten ambtelijk*x € 1.000*

	Realisatie 2019	Gew. Begroting 2019	Realisatie 2018
Loonkosten	3.356	3.368	3.478
Sociale lasten	466	452	466
Pensioenpremie	498	482	498
Ontvangen ziekengeld/WAO	0	0	0
Totaal	4.320	4.301	4.442

In de oorspronkelijke begroting is met een ambtelijke bezetting gerekend van 61 fte. In de gewijzigde begroting is gerekend met een bezetting van 58 fte's in de GR Sw 'Fryslân'. De werkelijke bezetting over 2019 is gemiddeld 58 fte's (2018: 62 fte's). De loonkosten per fte waren bij de begrotingswijziging begroot op € 73.587 per fte. De werkelijke kosten van deze dienstverbanden, exclusief kosten gepensioneerden, bedragen € 74.655 per fte (over 2018: € 71.559 per fte).

Met ingang van 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT) van toepassing. De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De WNT kent een openbaarmakingsregime

en een maximale bezoldigingsnorm. De maximale bezoldigingsnorm is van toepassing op topfunctionarissen die in dienstbetrekking werkzaam zijn en topfunctionarissen die niet in dienstbetrekking werkzaam zijn (maar worden ingehuurd op basis van een overeenkomst van opdracht), indien zij binnen een periode van 18 maanden meer dan 6 maanden werkzaam zijn voor de (semi-)publieke instelling.

De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt voor 2019 € 194.000 (2018: € 189.000). Voor toezichthouders geldt een afzonderlijke norm. De bezoldigingsnorm voor toezichthouders is gesteld op 15% en 10% (2018: 15% en 10%) van de toepasselijke norm voor de voorzitter van de toezichthouders respectievelijk de leden van de toezichthouders.

Het Dagelijks Bestuur van de GR Sw 'Fryslân' voert de operationele leiding van de GR Sw 'Fryslân' uit. Het Algemeen Bestuur houdt toezicht op het Dagelijks Bestuur. Beide besturen vallen daarmee onder de reikwijdte van de WNT. Zowel het Dagelijks Bestuur als het Algemeen Bestuur ontvangen voor hun taken geen bezoldiging van de GR Sw 'Fryslân'.

Er is door de GR Sw 'Fryslân' voldaan aan de kaders van de WNT. In de voorgeschreven tabel voor de WNT zijn de bedragen opgenomen in deze jaarrekening (zie overzicht hoofdstuk 8).

Doorbetaling subsidie begeleid werken

De subsidie begeleid werken wordt conform afspraak op basis van de werkelijk gerealiseerde SE's en het laatst verstrekte rijksbijdrage per SE van de overheid (septembercirculaire) vanuit de GR Sw 'Fryslân' aan Caparis NV doorbetaald.

Overige kosten GR

<i>x € 1.000</i>	Realisatie 2019	Gew. Begroting 2019	Realisatie 2018
Overige kosten GR	200	165	94

Onder deze post zijn de direct door de GR Sw 'Fryslân' gemaakte kosten opgenomen, waaronder de kosten van het secretariaat, de cliëntenraad en de accountants- en (mogelijke) advies- en onderzoekskosten. Deze kosten komen ten laste van het resultaat van de GR Sw 'Fryslân'.

Onderdeel van de overige kosten GR zijn de kosten van advies voor de herstructurering van Caparis over 2019: € 142.000 (2018: € 25.000). Voor deze kosten is een bestemmingsreserve gevormd in 2015. Aan het bestuur zal worden voorgesteld om –evenals in 2016, 2017 en 2018- voor de hoogte van het genoemde bedrag, gelijk aan het resultaat over 2019, een onttrekking te doen ten laste van de bestemmingsreserve.

Financieringsfunctie

<i>x € 1.000</i>	Realisatie 2019	Gew. Begroting 2019	Realisatie 2018
Rente leningen	47	47	60
Rente rekening courant	0	0	0
Totaal	47	47	60
Doorbelaste rentekosten	-47	-47	-60

Het gemiddelde rentepercentage over de vaste geldleningen bedroeg 2,12% (2018: 2.15%).

De rentekosten € 47.000 (2017: € 60.000) die betrekking hebben op de voor Caparis NV aangetrokken financiering, worden volledig doorbelast aan Caparis NV. Vanwege de lage rentevergoeding op aangehouden tegoeden zijn er geen rentebaten en is het saldo van de financieringsfunctie over 2019 derhalve € 0 (2018 € 0).

5.6 Kengetallen

Bezetting	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Gemiddeld aantal Sw-ers:</i>					
- in fte's	2.123	2.024	1.906	1.719	1.526
- waarvan begel.werken (fte's)	130	129	127	125	122
- in Se's	2.262	2.163	2.037	1.842	1.769
Opdracht/realisatie t.b.v. deelnemende gemeenten in Se's	2.197	2.153	1.978	1.785	1.719
Door derden gemeenten geplaatst bij Caparis	65	64	58	57	50
Opdracht incl. derden	2.262	2.217	2.036	1.842	1.769
Onder(-)/overrealisatie (+)	0	0	0	0	0
Wachlijst per 31 december *)	0	0	0	0	0
*) opgeheven per 1 januari 2015					
Ziekteverzuim Sw	13,20%	13,70%	14,00%	15,60%	15,70%
Ziekteverzuim ambtelijk	2,50%	3,80%	4,50%	5,10%	4,20%

5.7 Overzicht verdeling subsidiebijdragen

De subsidie per SE van de deelnemende GR-gemeenten is voor 2019 bepaald op een bedrag benodigd ter dekking van de loon-, vervoers- en overige cao gerelateerde kosten betreffende het Sw-personeel en de apparaatskosten van de GR. De bijdrage wordt per gemeente afgerekend op basis van de aantallen SE's in dienst van de GR en werkzaam bij Caparis NV. Uitgangspunt is de woonsituatie van de medewerker per ultimo 2018, daarnaast worden de wijzigingen in de dienstverbanden over 2019 meegenomen.

De vermelde bijdrage bij de overige gemeenten heeft betrekking op het aandeel voor de medewerkers die wonen buiten het GR-gebied en waarbij één van de deelnemende gemeenten als werkgemeente het fictieve Rijksbudget doorbetaald.

	medew. uit eigen gemeente binnen GR	medew. uit andere woon-gemeente	totaal aantal medewerkers betaalgemeente	% van het totaal	Totaalbedrag * 1000 EURO
Achtkarspelen	142,2	2,6	144,8	8,3%	4.382
Heerenveen	308,5	2,6	311,1	17,9%	9.426
Leeuwarden	417,1	9,9	427,0	24,3%	12.911
Ooststellingwerf	104,0	0,6	104,6	6,0%	3.171
Opsterland	118,3	2,2	120,4	6,9%	3.643
Smallerland	364,7	24,5	389,2	21,2%	11.699
Tytsjerksteradiel	125,8	5,2	131,0	7,3%	3.950
Weststellingwerf	138,9	2,0	140,9	8,1%	4.267
Totaal	1.719,5	49,6	1.769,0	100,0%	53.450

6 Opmaak en Vaststelling

Bestemming resultaat

Het Dagelijks Bestuur stelt voor aan het Algemeen Bestuur om ter dekking van het tekort over 2019, ad. € 142.000, ontstaan door de advieskosten t.b.v. de herstructurering van Caparis, een onttrekking te doen uit de bestemmingsreserve ten bedrage van € 142.000. Na onttrekking is het resultaat nihil. De voorgestelde resultaatbestemming is verwerkt in de cijfers van deze jaarstukken over 2019. Conform het uitvoeringsbesluit 2019 is in 2020 besloten dat het eigen vermogen van de GR Sw “Fryslân” op 31-12-2019 van € 458.000, als gevolg van het recht dat is ontstaan met het besluit van de fair deal van 19 december 2019, volledig ten gunste komt aan Caparis NV.

Opgemaakt op 17 april 2020

Namens het Dagelijks Bestuur

R.F. Douwstra, voorzitter

G.Luinstra, secretaris

De jaarstukken 2019 zijn vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van GR Sw “Fryslân” op 17 april 2020. De bestemming van het resultaat is vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Namens het Algemeen Bestuur

R.F. Douwstra, voorzitter

G. Luinstra, secretaris

7 Normenkader rechtmatigheid 2019

Normenkader t.b.v. accountantscontrole.

Accountantscontrole rechtmatigheid

De accountantscontrole is erop gericht vast te stellen dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Voor de oordeelsvorming over het financieel beheer besteedt de accountant in ieder geval aandacht aan de volgende criteria:

1. financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan baten en lasten, alsmede de balansposten, zijn tot stand gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting;
2. besteding en inning van gelden door de GR voldoen aan de voorwaarden gesteld in van toepassing zijnde wet- en regelgeving (zie hieronder).

Inventarisatie relevante wet- en regelgeving

Externe wet- en regelgeving:

- Grondwet
- Burgerlijk Wetboek
- Algemene Wet Bestuursrecht
- Gemeentewet
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen
- Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
- Besluit Accountantscontrole decentrale overheden
- Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido)
- Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden
- Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden
- Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (Ruddo)
- Fiscale wetgeving
- Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV
- Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Interne regelgeving:

- Gemeenschappelijke Regeling GR SW 'Fryslân'
- Samenwerkingsovereenkomst NWSW GR SW 'Fryslân' en Caparis 2002
- Delegatiebesluit 2006
- Treasurystatuut 2013
- Financiële verordening ex art. 212 Gemeentewet
- Controleverordening ex art. 213 Gemeentewet 2013
- Regels ten aanzien van interne beheersing GR SW 'Fryslân' 2013
- Begroting GR SW 'Fryslân'
- Verordening elektronische bekendmaking 2018
- Van toepassing verklaren regelingen 2017

Overige regels:

- besluiten van Dagelijks en Algemeen Bestuur van de GR SW 'Fryslân'

Normenkader specifieke activiteiten

Ten aanzien van een aantal specifieke processen en activiteiten kan het normenkader ten aanzien van de financiële aspecten nader worden gduid:

Proces / activiteit	Interne regelgeving	Externe regelgeving
Salarissen (ambtelijk en Wsw)	Gemeenschappelijke Regeling (GR) Mandateringsbesluit GR-Caparis NV Mandaatregeling Caparis NV	Fiscale wetgeving Pensioenwetgeving Ambtenarenwet CAR/UWO CAO SW Zorgverzekeringswet Wet bescherming persoonsgegevens Gemeentewet Provinciewet Wet Gemeenschappelijke Regelingen Wet Sociale Werkvoorziening WNT
Inkopen	Gemeenschappelijke Regeling (GR)	Besluiten AB en DB GR
Rente	Treasurystatuut	Wet Fido
Treasury	Gemeenschappelijke Regeling (GR) Raamovereenkomst van Geldlening 2002 Treasurystatuut Mandateringsregeling Caparis NV	Wet Fido Ruddo Gemeentewet Provinciewet

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de GR SW 'Fryslân', op 6 juli 2018.
de secretaris, de voorzitter,

8 Samenstelling van algemeen bestuur per 31 december 2018

Het algemeen bestuur kent per 31 december 2019 de volgende samenstelling:

Mw. M. Jonker	- lid	- Gem. Achtkarspelen
Dhr. H. Broekhuizen	- lid	- Gem. Heerenveen
Dhr. R.F. Douwstra	-voorzitter/lid	- Gem. Leeuwarden
Dhr. M. Bos	- secretaris/lid	- Gem. Ooststellingwerf
Dhr. L. de Vries	- lid	- Gem. Opsterland
Dhr. C. Trompetter	- lid	- Gem. Smallerland
Mw. G. Hoekstra	- lid	- Gem. Tytsjerksteradiel
Mw. M. Rijkers	- lid	- Gem. Weststellingwerf

Het algemeen en dagelijks bestuur wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

Mw. mr. M. Prins (Gytsjerk) vervulde deze rol tot en met juli 2019. Vanaf september 2019 is dit overgenomen door dhr. G. Luinstra (Leeuwarden).

Tabel inzake de bezoldiging toezichthoudende topfunctionarissen

Onderstaand wordt in een tabel een overzicht gegeven van de bezoldiging van de toezichthoudende topfunctionarissen over het jaar 2019. Omdat er geen sprake is van beloningen, vergoedingen en/of uitkeringen aan de toezichthoudende topfunctionarissen, is ter vereenvoudiging niet het voorgeschreven format gehanteerd .

Functie(s)	Voorzitter of lid	Naam	Gemeente	ingangsdatum lid bestuur	einddatum lid bestuur	beloning	belastbare vaste en variabele onkosten vergoeding	voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband
bestuur	vrz/lid	Dhr. F. Douwstra	Leeuwarden	jun-18	jun-22	0	0	0	0
bestuur	lid	Dhr. M. Jonker	Achtkarspelen	jun-18	jun-22	0	0	0	0
bestuur	lid	Dhr. H. Broekhuizen	Heerenveen	jun-18	jun-22	0	0	0	0
bestuur	secre/lid	Dhr. M. Bos	Ooststellingwerf	jun-18	jun-22	0	0	0	0
bestuur	lid	Dhr. L. de Vries	Opsterland	jun-18	jun-22	0	0	0	0
bestuur	lid	Dhr. C. Trompetter	Smallerland	jun-18	jun-22	0	0	0	0
bestuur	lid	Mw. G. Hoekstra	Tytsjerksteradiel	jun-18	jun-22	0	0	0	0
bestuur	lid	Mw. M. Rijkers	Weststellingwerf	jun-18	jun-22	0	0	0	0

9 Controleverklaring